

Provkonstruktion

Årskurs: Gymnasiet

Ämne eller kurs: Historia 1b

Tema: Gustav II Adolf och Sveriges roll i Trettioåriga kriget

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas kunskaper om Gustav II Adolfs regeringstid, de strategiska beslut han fattade under Trettioåriga kriget, samt hur dessa påverkar Sveriges position som stormakt i den internationella politiken.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

”Lektionens fokus ligger på Gustav II Adolfs regeringstid, hans strategiska beslut under Trettioåriga kriget och hur dessa handlingar förde Sverige in på den internationella scenen som en stormakt.”

Kunskapskrav

Eleven kan redogöra för centrala historiska förhållanden och händelser i Sverige och deras betydelse för samhällets utveckling, inklusive Sveriges relationer till andra länder.

Prov

Faktafrågor

1. Vilken händelse är Gustav II Adolf mest känd för under Trettioåriga kriget?

A. Slaget vid Lützen

B. Slaget vid Breitenfeld

C. Fredsförhandlingarna i Westfalen

D. Slaget vid Nordlingen

2. Vad var en av Gustav II Adolfs militära innovationer?

A. Att använda katapult

B. Användning av stridsvagnar

C. Snabbare infanteri och artilleri

D. Förbättrade sjökrigstekniker

3. Vilken viktig allians bildades under Trettioåriga kriget där Sverige deltog?

A. Den katolska ligan

B. Den franska alliansen

C. Den engelska alliansen

D. Den protestantiska alliansen

4. Vad var syftet med Gustav II Adolfs militärstrategi?

A. Expansion av Sveriges territorium

B. Befrämja handel med andra länder

C. Upprätthålla status quo i Europa

D. Skapa fredsavtal med alla länder

5. Vilket år inleddes Trettioåriga kriget?

A. 1610

B. 1618

C. 1625

D. 1632

6. Vilken roll hade Sverige i den protestantiska alliansen?

A. En passiv observatör

B. En ledande militär makt

C. En diplomatisk förmedlare

D. En ekonomisk stödmakt

7. Vad blev en konsekvens av Gustav II Adolfs död?

A. Sveriges nederlag i kriget

B. Förlust av maktposition i Europa

C. Stärkta allianser med andra länder

D. Ökad diplomati med katolska nationer

8. Vilken av följande var en av Gustav II Adolfs visioner för Sverige?

A. Att bli en republik

B. Öka jordbrukets produktivitet

C. Att göra Sverige till en europeisk stormakt

D. Att isolera Sverige från utländska kontakter

9. Vilken typ av krigföring var Gustav II Adolf känd för?

A. Mobil krigföring

B. Gränskrigföring

C. Belägringskrigföring

D. Sjökrigföring

10. Vad var ett av resultaten av Slaget vid Lützen?

A. En protestantisk seger

B. En katolsk seger

C. Återställande av balansen i kriget

D. Ingen betydande förändring

11. Vad syftade Gustav II Adolfs reformer i armén till?

A. Att öka straffet för förräderi

B. Att minska antalet soldater

C. Att effektivisera krigsföringen

D. Att avskaffa stående arméer

12. Vilken internationell politik pratades om under Gustav II Adolfs tid?

A. Neutralitet

B. Isolationism

C. Imperialism

D. Interventionism

13. Vad ledde till Sveriges inträde i Trettioåriga kriget?

A. Stöd för protestantiska stater

- B. Behov av territorium
- C. Allianser med katolska länder
- D. Ekonomiska intressen

14. Vilken följd hade kriget för Sveriges ekonomi?

- A. Ekonomisk nedgång
- B. Inga betydande förändringar
- C. Ökad handel med Europa

D. Ekonomisk tillväxt

15. Vilken relation var viktig för Sverige under Trettioåriga kriget?

A. Allians med Frankrike

- B. Allians med Spanien
- C. Neutralitet med Danmark
- D. Rivalitet med Ryssland

Resonerande frågor

1. Hur påverkade Gustav II Adolfs beslut Sveriges roll i den europeiska politiken både under hans tid och i efterföljande decennier?

Syftet är att få elever att reflektera över långsiktiga effekter av besluten.

2. Analysera hur Gustav II Adolfs strategiska beslut förändrade svensk militär taktik. Vilka av hans metoder är fortfarande relevanta idag?

Syftet är att uppmuntra eleverna att se relevansen av historiska händelser i dagens sammanhang.

3. Diskutera hur en ledare kan påverka sin nations framtid genom strategiska beslut, med Gustav II Adolf som case study.

Syftet är att ge eleverna möjlighet att dra paralleller till ledarskap och strategiska val idag.

4. Vilken betydelse hade den protestantiska alliansen för Sveriges framgångar under Trettioåriga kriget?

Syftet är att få eleverna att kritiskt utvärdera vikten av allianser i konflikter.

5. Reflektera över hur krig kan omforma nationers identitet och maktdynamik, med fokus på Sverige under Gustav II Adolf.

Syftet är att uppmuntra eleverna att tänka på de idéhistoriska och sociopolitiska konsekvenserna av krig.

6. Hur kan man jämföra Gustav II Adolfs ledarskapsstil med andra kända ledare i historien?

Syftet är att uppmuntra till en djupare analys av ledarskapsmetoder genom historien.

7. På vilket sätt bidrog Gustav II Adolf till utvecklingen av modern krigsföring?

Syftet är att ge eleverna möjlighet att reflektera över hur historiska förändringar kan formas av individer.

8. Hur skulle en alternativ historieskrivning se ut om Gustav II Adolf aldrig hade trätt in i Trettioåriga kriget?

Syftet är att få eleverna att utforska konsekvenserna av frånvaro av avgörande ledarskap.

Bedömning

Provet bedöms med följande poängsystem:

- Faktafrågor: 15 frågor, 1 poäng per fråga.
- Resonerande frågor: 8 frågor, 2 poäng per fråga.

Sammanlagt maximum: 31 poäng.

För betyg E krävs minst 8 poäng (minst 1 poäng från resonerande frågor).

För betyg C krävs 12 poäng (minst 3 poäng från resonerande frågor).

För betyg A krävs 18 poäng (minst 5 poäng från resonerande frågor).